
Utfärdad: 21.5.2024	Träder i kraft: 3.6.2024	Giltighetstid: tills vidare
------------------------	-----------------------------	--------------------------------

Rättsgrund:
Luftfartslagen (864/2014) 47, 83 och 90 §

Bestämmelser om påföljderna för verksamhet som strider mot föreskriften finns i Luftfartslagen 175 § och 14 kap.

Ändringsuppgifter:
Genom denna föreskrift upphävs föreskriften GEN M1-3 om marktjänster på trafikflygplatser, utfärdad av Luftfartsinspektionen vid Luftfartsverket den 12 juni 2002.

MARKTJÄNSTER PÅ TRAFIKFLYGPLATSER

1	TILLÄMPNINGSSOMRÅDE	2
2	DEFINITIONER	2
3	DEKLARATIONER AV LEVERANTÖREN AV MARKTJÄNSTER.....	3
4	ANSVARIG CHEF.....	3
5	SÄKERHETSLEDNING	3
6	MANUAL FÖR MARKTJÄNSTER	4
7	ORDNANDE AV MARKTJÄNSTER.....	4
8	OPERATIVA BESTÄMMELSER	5
9	GODKÄNNANDE FÖR TECKENGIVARE	6
10	RAPPORTERING AV HÄNDELSER OCH SKADOR SOM ÄVENTYRAR FLYGSÄKERHETEN.....	6
11	VERKSAMHET SOM STRIDER MOT KRAVEN	7
12	UNDANTAG	7
13	ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER	7

1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

1.1 Denna föreskrift tillämpas på organisationer som tillhandahåller marktjänster i Finland för kommersiell lufttransport på sådana trafikflygplatser som omfattas av EASA-förordningen¹. Föreskriften gäller också egenhantering som utförs av luftfartygsoperatören själv samt flygplatsoperatören, om den tillhandahåller marktjänster. I föreskriften åläggs dessutom flygplatsoperatören och luftfartygsoperatören skyldigheter i samband med tillhandahållandet av marktjänster.

1.2 De krav som gäller leverantörer av marktjänster och flygplatsoperatörer och som anges i denna föreskrift är minimikraven för marktjänstverksamheten. Luftfartygsoperatören har ett helhetsansvar för säkerheten i sin verksamhet i enlighet med kraven för flygdrift.

1.3 Denna föreskrift gäller säkerheten för marktjänster. Bestämmelser om tillträde till marknaden för marktjänster på trafikflygplatser i Europeiska unionen finns i marktjänstdirektivet² och i 8 kap. i luftfartslagen.

2 DEFINITIONER

I denna föreskrift avses med

luftfartygsoperatör en juridisk eller fysisk person som har operativt ansvar för flygtransporten,

flygplatsoperatör en enhet som tillsammans med eller självständigt från annan verksamhet har i uppdrag att administrera flygplatsens infrastrukturer och samordna och kontrollera den verksamhet som aktörer som befinner sig på berörd flygplats eller berört flygplatssystem bedriver,

marktjänster de tjänster som utförs på en flygplats åt en luftfartygsoperatör enligt definitionen i artikel 3.23 i EASA-förordningen, med undantag för flygklarering, oljehantering och serviceåtgärder för luftfartyg,

leverantör av marktjänster en juridisk eller fysisk person som tillhandahåller luftfartygsoperatören en eller flera typer av marktjänster,

egenhantering en situation där den som transporterar passagerare, frakt eller post med flyg själv utför en eller flera typer av marktjänster utan att ingå ett avtal med en tredje part för tillhandahållande av sådana tjänster.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139 av den 4 juli 2018 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 2111/2005, (EG) nr 1008/2008, (EU) nr 996/2010, (EU) nr 376/2014 och direktiv 2014/30/EU och 2014/53/EU, samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 552/2004 och (EG) nr 216/2008 och rådets förordning (EEG) nr 3922/91 (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1–122)

² Rådets direktiv 96/67/EG av den 15 oktober 1996 om tillträde till marknaden för marktjänster på flygplatserna inom gemenskapen (EGT L 272, 25.10.1996, s. 36–45)

3 DEKLARATIONER AV LEVERANTÖREN AV MARKTJÄNSTER

3.1 Tillhandahållandet av marktjänster förutsätter en deklARATION till Transport- och kommunikationsverket på det sätt som föreskrivs i artikel 37.2 i EASA-förordningen.

3.2 Den ansvariga chefen för en leverantör av marktjänster ska göra en deklARATION om att verksamheten inleds på Transport- och kommunikationsverkets blankett.

3.3 DeklARATIONEN ska göras minst 30 dagar före den planerade startdagen för verksamheten. En förutsättning för att verksamheten ska kunna inledas är att leverantören av marktjänster har fått en bekräftelse från Transport- och kommunikationsverket om att deklARATIONEN har mottagits.

3.4 Av deklARATIONEN ska framgå varje trafikflygplats där leverantören av marktjänster avser att bedriva sin verksamhet och vilka tjänster som tillhandahålls på dessa flygplatser.

3.5 Betydande förändringar i organisationens verksamhet, såsom byte av ansvariga personer, ändringar i de tjänster som nämns i deklARATIONEN eller utvidgning av verksamheten till nya trafikflygplatser, ska deklARERAS på Transport- och kommunikationsverkets blankett senast inom tre vardagar efter ändringen. Även när verksamheten upphör ska Transport- och kommunikationsverket underrättas utan dröjsmål.

3.6 DeklARATIONEN ska göras på nytt om organisationen inte har tillhandahållit marktjänster under de senaste tolv månaderna. Om organisationen inte har tillhandahållit marktjänster under de senaste tolv månaderna och inte lämnar någon ny deklARATION om att verksamheten inleds, anses dess rätt att tillhandahålla marktjänster upphöra.

4 ANSVARIG CHEF

Leverantören av marktjänster ska utse en ansvarig chef, som i sista hand ansvarar för säkerheten. Han eller hon ansvarar för att all verksamhet kan finansieras och genomföras i enlighet med tillämpliga krav och att organisationen har lämplig struktur och behörig personal. Den ansvariga chefen ansvarar också för att skapa och upprätthålla ett fungerande ledningssystem. Han eller hon ansvarar i sista hand för verksamhetens säkerhet och överensstämmelse med kraven i förhållande till den behöriga myndigheten.

5 SÄKERHETSLEDNING

5.1 För att hantera säkerhetsriskerna ska leverantören av marktjänster som en del av sitt ledningssystem utveckla och upprätthålla ett säkerhetshanteringssystem. Systemet ska också omfatta förfaranden för säkerhetskultur, säkerhetskommunikation och säkerhetsrapportering samt operativa procedurer och utbildning. Leverantören av marktjänster ska också ha fungerande förfaranden för ändringshantering.

5.2 Leverantören av marktjänster ska inom organisationen ha utsedda personer som ansvarar för säkerhetsledning, överensstämmelse med kraven, utbildning och operativa procedurer. I små organisationer kan en (1) person sköta flera uppgifter, dock så att den ansvariga chef och säkerhetschefen är olika personer.

5.3 Leverantören av markttjänster ska säkerställa att dess personal är medveten om sina ansvar samt förstår sin roll och hur deras uppgifter är relaterade till säkerheten för flygtrafiken.

6 MANUAL FÖR MARKTJÄNSTER

6.1 Bestämmelser om manualen för markttjänster finns i punkt 4.2.1 i bilaga VII till EASA-förordningen. Om en organisation som tillhandahåller markttjänster redan har en drifthandbok enligt flygdriftsförordningen³ eller flygplatsens verksamhetshandbok enligt flygplatsförordningen⁴ som en del av sitt ledningssystem, behöver organisationen endast lägga till de delar som hänför sig till markttjänster i sin handbok.

6.2 Den uppdaterade manualen för markttjänster ska lämnas till Transport- och kommunikationsverket.

7 ORDNANDE AV MARKTJÄNSTER

7.1 Allmänt

Ett avtal om tillhandahållande av markttjänster ska ingås mellan flygplatsoperatören och leverantören av markttjänster innan verksamheten avleds, om det är fråga om tjänster för luftfartyg på plattan. I avtalet ska eventuella flygplats-specifika särskilda villkor anges.

Av avtalet ska organisationen för leverantören av markttjänster, de ansvariga personerna och deras uppgifter per trafikflygplats framgå.

Även när en luftfartygsoperatör bedriver egenhantering ska det ingås ett avtal om arrangemangen med flygplatsoperatören.

Leverantören av markttjänster ska ha tillräckliga ekonomiska förutsättningar att bedriva den avsedda verksamheten med beaktande av verksamhetens art och omfattning.

Om leverantören av markttjänster tillhandahåller sina tjänster till en utländsk luftfartygsoperatör, ska leverantören ha anställd personal med sådana tillräckliga språkkunskaper som tjänsten i fråga förutsätter.

7.2 Flygplatsoperatörens skyldigheter

Flygplatsoperatören ska vid behov ge anvisningar om verksamheten inom sitt område i anknytning till landtrafiken och tryggheten av den allmänna ordningen, med beaktande även av EU-rättsakter, luftfartsföreskrifter och andra bestämmelser rörande saken.

Flygplatsoperatören har till uppgift att godkänna de allmänna arrangemangen för markttjänsterna på området, vid behov välja och utse de leverantörer av markttjänster som är verksamma på flygplatsen i fråga enligt artikel 11 i markttjänstdirektivet,

³ Kommissionens förordning (EU) nr 965/2012 av den 5 oktober 2012 om tekniska krav och administrativa förfaranden i samband med flygdrift enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 (EUVL L 296, 25.10.2012, s. 1–148)

⁴ Kommissionens förordning (EU) 139/2014 av den 12 februari 2014 om krav och administrativa rutiner för flygplatser enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 (EUVL L 44, 14.2.2014, s. 1–34)

ingå skriftliga avtal med dessa samt sörja för upprätthållandet av den allmänna ordningen. Luftfartygsoperatören har rätt att välja sina egna samarbetspartner bland de leverantörer av marktjänster som är verksamma på flygplatsen.

Om flygplatsoperatören själv är en leverantör av marktjänster, ska också flygplatsoperatören iaktta de krav och anvisningar som gäller marktjänster samt anvisa en tillräcklig organisation, ansvariga personer och arbetskraft för verksamheten.

7.3 Luftfartygsoperatörens skyldigheter

Eftersom luftfartygsoperatören måste se till att dess luftfartyg är luftvärdiga, ska operatören övervaka att flygsäkerhetsaspekterna efterlevs, även gällande marktjänsterna för de luftfartyg som operatören använder. Detta innebär att operatören försäkras sig om att leverantören av marktjänster har tillgång till lämpliga anvisningar, utrustning och andra tillbehör för dessa funktioner och att personalen hos leverantören av marktjänster har fått den utbildning som behövs för luftfartygsoperatörens verksamhet och utrustning.

7.4 Skyldigheter för leverantören av marktjänster

Leverantören av marktjänster ska iaktta de särskilda villkor och anvisningar för marktjänster som luftfartygsoperatören och flygplatsoperatören har utfärdat, på det sätt som föreskrivs i EASA-förordningen samt kommissionens flygdriftsförordning och flygplatsförordning.

8 OPERATIVA BESTÄMMELSER

8.1 Leverantören av marktjänster ska iaktta luftfartygsoperatörens operativa procedurer och anvisningar som hänför sig till marktjänster samt flygplatsoperatörens anvisningar på det sätt som föreskrivs i punkt 4.1 i bilaga VII till EASA-förordningen. Om det inte finns några sådana anvisningar ska leverantören av marktjänster följa sina egna anvisningar. Anvisningarna ska i första hand baseras på godkända standarder och bästa praxis inom branschen. Om marktjänstleverantörens anvisningar avviker från branschstandarderna eller bästa praxis, ska skillnaderna antecknas i manualen för marktjänster och samordnas med luftfartygsoperatören.

8.2 Avisning och isskydd

Vid avisning och isskydd ska kraven i standarden SAE AS6285, *Aircraft Ground De-icing/Anti-Icing Processes* följas.

8.3 Påfyllning av bränsle

Leverantören av marktjänster ska vid tankning av luftfartyg uppfylla minst kraven enligt JIG:s (*Joint Inspection Group*) standarder och anvisningar.

8.4 Användning och underhåll av markutrustning

Leverantören av marktjänster ska ha anvisningar och förfaranden för säker användning av markutrustningen som en del av sitt ledningssystem.

Bestämmelser om de tillstånd till fordonsförare som krävs för användning av markutrustning finns i punkt ADR.OPS.B.024 i bilaga III till flygplatsförordningen.

Reparation och underhåll av markutrustningen är endast tillåtet för lämpligt utbildad personal. Om reparationen och underhållet har lagts ut på entreprenad, ska le-

verantören av markttjänster säkerställa att reparationen och underhållet utförs i enlighet med tillverkarens anvisningar och standarder samt att leverantören av markttjänster får information om de åtgärder som vidtagits för att upprätthålla underhållshistoriken.

Leverantören av markttjänster ska utarbeta och följa det underhållsprogram för markutrustning som ingår i manualen.

9 GODKÄNNANDE FÖR TECKENGIVARE

9.1 Endast den som fått lämplig utbildning, uppfyller kraven och har godkännande för teckengivare enligt 47 § i luftfartslagen får ge rangeringssignaler till luftfartyg.

9.2 En förutsättning för godkännande för teckengivare är att han eller hon är minst 18 år gammal. Dessutom ska den sökande till sitt hälsotillstånd vara lämplig för uppgiften.

9.3 Godkännande för teckengivare kan beviljas en person som har fått utbildning enligt ett utbildningsprogram som flygplatsoperatören har utarbetat för rangeringstjänster för luftfartyg. Bestämmelser om utbildningskraven finns i punkt ADR.OR.D.017 i bilaga III och i punkt ADR.OPS.D.080 i bilaga IV till flygplatsförordningen.

9.4 Om inte något annat följer av luftfartslagen, ansöker den organisation som gett teckengivaren utbildning om godkännande hos Transport- och kommunikationsverket genom att till ämbetsverket lämna in en förteckning över de personer som fått den utbildning som krävs för uppgiften och deras kontaktuppgifter. Godkännande beviljas med Transport- och kommunikationsverkets beslut för de personer som nämns i förteckningen och som uppfyller de övriga förutsättningarna för godkännande.

9.5 Godkännandet för teckengivare är giltigt tills vidare. Bestämmelser om regelbunden utbildning och kompetensbedömning av teckengivare finns i punkt ADR.OR.D.017 i bilaga III och i punkt ADR.OPS.D.080 i bilaga IV till flygplatsförordningen.

10 RAPPORTERING AV HÄNDELSER OCH SKADOR SOM ÄVENTYRAR FLYGSÄKERHETEN

Leverantören av markttjänster ska omedelbart underrätta luftfartygsoperatören om sådana händelser och skador som äventyrar flygsäkerheten och som upptäckts i samband med markttjänster. Dessutom ska den göra en anmälan enligt EU:s förordning om händelserapportering⁵ samt luftfartsanvisning GEN T1-4 till den behöriga flygtrafikledningensheten och Transport- och kommunikationsverket.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014 av den 3 april 2014 om rapportering, analys och uppföljning av händelser inom civil luftfart om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG, kommissionens förordningar (EG) nr 1321/2007 och (EG) nr 1330/2007 (EUT L 122, 24.4.2014, s. 18-43)

11 VERKSAMHET SOM STRIDER MOT KRAVEN

Om flygplatsoperatören eller luftfartygsoperatören får kännedom om att leverantören av marktjänster inte iakttar kraven eller annars genom sin verksamhet äventyrar flygsäkerheten, ska operatören underrätta Transport- och kommunikationsverket om saken och samtidigt själv vidta åtgärder för att rätta till situationen.

12 UNDANTAG

Transport- och kommunikationsverket kan på ansökan medge undantag från kraven i denna föreskrift, om man kan anse att undantagen är motiverade och en säkerhetsnivå motsvarande föreskriftens syfte uppnås på de sätt sökanden angett.

13 ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

En ny leverantör av marktjänster ska göra en deklARATION om sin verksamhet till Transport- och kommunikationsverket samt iaktta övriga krav enligt denna föreskrift från och med den dag då föreskriften träder i kraft. Leverantörer av marktjänster som redan är verksamma när denna föreskrift träder i kraft ska deklarerera sin verksamhet och uppfylla de övriga kraven enligt denna föreskrift från och med 3.9.2024.

När denna föreskrift träder i kraft anses de som arbetar som teckengivare ha rätt till det godkännande för teckengivare som krävs i denna föreskrift, om de för uppgiften har fått en utbildning som Transport- och kommunikationsverket godkänt. För detta ändamål ska leverantörer av marktjänster senast 3.9.2024 för registrering till Transport- och kommunikationsverket lämna en förteckning över de personer som är utbildade som teckengivare och som för närvarande är anställda hos organisationen i fråga samt deras kontaktuppgifter för sändningen av beslutet om godkännande.

Jarkko Saarimäki
generaldirektör

Pietari Pentinsaari
överdirektör